

PŘÍPRAVA ZÁKONŮ O ODPADECH A KRAJSKÝCH PLÁNŮ ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ministerstvo životního prostředí
Jaromír Manhart
odbor odpadů

Jindřichův Hradec, Odpady dnes a zítra

4. února 2016



OBSAH PREZENTACE

- Zákony odpadového hospodářství
- Připravované vyhlášky k zákonům
- Plány odpadového hospodářství
- Zaměření zákona, hlavní cíle a vize zákona
- Důležité změny
- Ekonomické nástroje ve vazbě na oběhové hospodářství



Zákony odpadového hospodářství

- ✓ **Návrh zákona o odpadech**
 - odpady ostatní, nebezpečné a komunální
- ✓ **Návrh zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností**
 - autovraky, aku a baterie, elektrošrot, pneumatiky
- ✓ **Návrh zákona o obalech**
 - plastové nákupní tašky, značení bioplastových tašek, cíle recyklace a využití obalů



Harmonogram zákona o odpadech

✓ Návrh zákona o odpadech

- připomínkové řízení 29. 1. - 26. 2. 2016
- vypořádání MPŘ 27. 2. - 31. 3. 2016
- odeslání návrhu zákona vládě ČR 31. 3. 2016
- legislativní projednávání zákona 2Q - 3Q/2016
- schválení zákona o odpadech 4Q/2016
- platnost zákona 1Q/2017
- účinnost zákona 1. 1. 2018



Harmonogram zákona o vybraných VUŽ

✓ Návrh zákona o vybraných VUŽ

- připomínkové řízení 29. 1. - 26. 2. 2016
- vypořádání MPŘ 27. 2. - 31. 3. 2016
- odeslání návrhu zákona vládě ČR 31. 3. 2016
- legislativní projednávání zákona 2Q - 3Q/2016
- schválení zákona o VVUŽ 4Q/2016
- platnost zákona 1Q/2017
- účinnost zákona 1. 1. 2018



Harmonogram zákona o obalech

✓ Návrh zákona o obalech

- připomínkové řízení 28. 1. - 25. 2. 2016
- vypořádání MPŘ 26. 2. - 31. 3. 2016
- odeslání návrhu zákona vládě ČR 31. 3. 2016
- legislativní projednávání zákona 2Q - 3Q/2016
- schválení zákona o obalech 10/2016
- účinnost zákona pro značení bioplastových tašek, cíle recyklace a využití obalů 11/2016
- účinnost zákona pro omezení plastových nákupních tašek 1. 1. 2018



Vyhlášky k zákonu o odpadech I

Rozpracované vyhlášky k stávajícímu zákonu o odpadech č. 185/2001 Sb.:

- ✓ **Vyhláška č. 376/2001 Sb.**, o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů
 - po MPŘ, projednávání vládou (LRV) od 5. 2. 2016
- ✓ **Vyhláška č. 381/2001 Sb.**, Katalog odpadů
 - po MPŘ, projednávání vládou (LRV) od 5. 2. 2016
- ✓ **Vyhláška č. 383/2001 Sb.**, o podrobnostech nakládání s odpady
 - po MPŘ, projednávání vládou (LRV) od 5. 2. 2016



Vyhlášky k zákonu o odpadech II

Rozpracované vyhlášky k stávajícímu zákonu o odpadech č. 185/2001 Sb.:

- ✓ **Vyhláška č. 294/2005 Sb.**, o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu
 - probíhá vypořádání MPŘ, dokončení MPŘ a předání k projednávání vládou (LRV) 2/2016
- ✓ **Vyhláška č. 382/2001 Sb.**, podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě
 - probíhá VPŘ na MŽP, rozeslání do MPŘ 2/2016



Vyhlášky k novému zákonu o odpadech

- ✓ Využito stávajících a právě projednávaných vyhlášek zákona č. 185/2001 Sb.
- ✓ Vyhláška pro přechod odpad/neodpad
- ✓ Vyhlášky pro přechod vedlejší produkt/odpad
- ✓ Vyhláška vymezující technologické materiály využitelné na technické zabezpečení skládky
- ✓ Vyhláška vymezující recyklovatelné a využitelné odpady, které je zakázáno ukládat na skládky od 2024



Vyhlášky k novému zákonu o VVUŽ

Využito stávajících vyhlášek zákona č. 185/2001 Sb.:

- ✓ Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky
- ✓ Vyhláška č. 170/2010 Sb., o bateriích a akumulátorech
- ✓ Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi
- ✓ Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků
- ✓ Vyhláška č. 248/2015 Sb., o podrobnostech provádění zpětného odběru pneumatik



Plány odpadového hospodářství

- ✓ Nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o POH ČR
- ✓ Usnesení vlády č. 1080 ze dne 22. 12. 2014 k POH ČR
- ✓ Krajské plány odpadového hospodářství
 - schválené a vydané nejpozději do konce 6/2016
 - dotace MŽP pro KÚ na zpracování KPOH 2/2016
- ✓ Stav zpracování KPOH



Stav zpracování krajských POH

- ✓ **Schválený KPOH:**
Jihomoravský, Pardubický, Olomoucký
- ✓ **Předpoklad schválení KPOH 2/2016:**
Karlovarský, Liberecký, Královehradecký, Vysočina, Plzeňský, Zlínský, Moravskoslezský
- ✓ **Předpoklad schválení KPOH 2 \geq /2016:**
Praha, Středočeský, Ústecký, Jihočeský – u těchto krajů vycházíme z dostupných informací o plánovaných termínech zastupitelstva kraje nebo zda je KPOH na veřejném programu



Zaměření zákona o odpadech

- ✓ Naplňování hierarchie nakládání s odpady
- ✓ Zvýšení recyklace odpadů
- ✓ Podpora oběhového hospodářství
- ✓ Odklon odpadů ze skládek
- ✓ Úspora surovin a vyšší zaměstnanost
- ✓ Minimalizace nelegálního nakládání s odpady
- ✓ Prevence vzniku černých skládek
- ✓ Sjednocení podmínek pro nakládání odpady a lepší vymahatelnost



Hlavní cíle a vize zákona o odpadech

- ✓ Splnění povinností a cílů ze směrnic o odpadech
- ✓ S vazbou na Plán odpadového hospodářství ČR
 - předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů
 - minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí
 - maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů



Důležité změny zákona o odpadech I

- ✓ Úprava definic
- ✓ Kritéria pro vedlejší produkt/odpad
- ✓ Kritéria přechodu odpad/neodpad a režim povolení dle EU nebo prostřednictvím KÚ
- ✓ Původce odpadu – firma, obec, fyzická osoba
- ✓ Původce a vlastník odpadů vzniklého při činnosti
- ✓ Informace a základní popis odpadu
- ✓ Shromažďování, skladování a sběr
- ✓ Sběr prostřednictvím mobilního zařízení bude výrazně omezen



Důležité změny zákona o odpadech II

- ✓ Zařízení pro nakládání s odpady, omezení doby provozování na 5 let
- ✓ Obec účastníkem všech řízení o povolení provozu zařízení na jejím území
- ✓ Zařízení provozovaná dle § 14/2, vymezená a za podmínek; nemusí mít provozní řád - hutě, papírny, malá zařízení pro zpracování BRO; povinnost ohlásit provoz zařízení před zahájením provozu
- ✓ Zařízení pro nakládání s odpady musí povinně sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí, na zdraví a na věci způsobenou provozem zařízení nebo z důvodu ukončení jeho provozu



Důležité změny zákona o odpadech III

- ✓ Ukládání odpadů na skládky:
 - zpoplatněny všechny odpady a materiály uložené na skládku v průběhu 1. fáze
 - různé skládkovací poplatky pro odpady, které bude zakázáno skládkovat, pro zbytkové odpady a TZS a materiály
 - 2024 zákaz skládkování odpadů s výhřevností vyšší než 4 MJ/kg; do 2024 bude u těchto odpadů razantně navyšován poplatek
 - skládkovací poplatek za nebezpečné odpady bude snížen
 - příjemcem poplatku SFŽP, kompenzační poplatek pro obce



Důležité změny zákona o odpadech IV

- ✓ Obchodování s odpady, obchodník s odpady
- ✓ Zprostředkování nakládání s odpady, zprostředkovatel
- ✓ Evidence a ohlašování odpadů
 - limity ohlašování produkce NO nad 600 kg, ostatní odpady 100 tun
 - údaje z oblasti odpadů budou sbírány v rámci evidence a ohlašování nakládání s odpady dle zákona
 - MŽP zajistí ČSÚ přístup k výstupům z evidence a ohlašování produkce a nakládání s odpady, proto musí výstupy splňovat kritéria na jejich statistické využití.



Sběrny odpadů - KOVY

- ✓ Návaznost na stávající omezení výkupu kovů od fyzických osob; pro občana i sběrnou
- ✓ Povinnost občanů při výkupu kovů se identifikovat
- ✓ Úplatu pouze převodem peněžních prostředků prostřednictvím poskytovatele platebních služeb nebo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb formou poštovního poukazu
- ✓ Sběrna monitoruje prostor zařízení kamerovým systémem, uchovává záznam z kamerového systému po dobu 3 let a na vyžádání tento záznam poskytnout kontrolním orgánům
- ✓ Sběrna prokazatelně proškoluje všechny své pracovníky



Černé skládky v obcích

- ✓ „Černá skládka“ se oznamuje obecnímu úřadu obce ORP
- ✓ ORP zahajuje kontrolu na místě
- ✓ Vlastník a uživatel nemovitosti, kde je odpad soustředěn, jsou povinni prokazovat okolnosti vzniku „černé skládky“
- ✓ ORP následně vydává rozhodnutí vlastníkovi nemovitosti nebo uživateli nemovitosti, pokud neprokáže nezpůsobení, přiměřenou lhůtu k odklizení odpadu a předání do zařízení pro nakládání s odpady
- ✓ ORP v nečinnosti předává věc exekučnímu řízení
- ✓ Pokud vlastník prokáže, že za černou skládku nemůže, ORP může žádat prostředky ze SFŽP, z národních programů nebo vyhlášeného programu MŽP



Komunální odpady

- ✓ Obec zajistí nakládání se všemi KO od občanů, vč. míst pro oddělené shromažďování nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologického odpadu
- ✓ Živnostníci budou mít možnost zapojit se se svým KO do systému
- ✓ Obalová složka bude při společném shromažďování považována za KO
- ✓ Poplatek pro občany bude upraven v zákoně o místních poplatcích



Platba občanů obci za komunální odpady

- ✓ Obec postupuje jen podle zákona o místních poplatcích; volí 1 ze 2 způsobů zpoplatnění občanů
- ✓ Poplatky za směsný komunální odpad
 - **poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem, nebo**
 - **poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**
- ✓ Rozsah a nastavení výše poplatku podle produkce a míry třídění a kapacity svozu KO



Poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem

- ✓ Poplatníkem poplatku je fyzická osoba, která je přihlášená v obci nebo vlastní nemovitou věc - byt, nebo stabu, vč. rekreační
- ✓ FO je přihlášena k trvalému pobytu nebo hlášena v místě k pobytu
- ✓ Osvobození od poplatku vymezeno
- ✓ Maximální výše poplatku 1.100 Kč
- ✓ Dělení na 12 měsíčních období
- ✓ Poplatkovým obdobím poplatků za směsný komunální odpad je kalendářní rok, dílčím pak kalendářní měsíc



Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci I

- ✓ Poplatníkem je fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště nebo vlastník nemovitosti
- ✓ **PAYT** - „znečišťovatel platí“
a „**platíš tolik, kolik vyhodíš**“



Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci II

- ✓ Základem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci ve 12 dílčích obdobích v kalendářním roce
 - **hmotnostní základ** - hmotnost odpadu z nemovité věci za měsíc v **kg/poplatníka**,
 - **objemový základ** - objem odpadu z nemovité věci za měsíc v **litrech/poplatníka**, nebo
 - **kapacitní základ** - objednaná **kapacita sběrných prostředků** na odpad pro nemovitou věc za dílčí období v **litrech/poplatníka**



Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci III

- ✓ Obec v obecně závazné vyhlášce, kterou zavedla poplatek za odkládání odpadu, může určit **minimální dílčí základ poplatku, který činí nejvýše**
 - **10 kg** v případě **hmotnostního dílčího základu**
 - **60 l** v případě **objemového nebo kapacitního dílčího základu**



Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci IV

- ✓ **Sazba poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci odpadu činí nejvýše**
 - **6 Kč** v případě **hmotnostního** dílčího základu,
 - **1 Kč** v případě **objemového** dílčího základu,
 - **1 Kč** v případě **kapacitního** dílčího základu



Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci V

- ✓ Plátcem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je
 - společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo
 - svěřenský fond nebo vlastník nemovitosti
- ✓ Plátce poplatku je povinen poplatek od poplatníka vybrat a odvést jej správci poplatku



Hlavní ekonomický nástroj zákona o odpadech - poplatek za ukládání odpadů na skládku

Dílčí základy poplatku podle poplatkových skupin	Poplatkové období v roce													
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
Využitelný odpad	700	900	1150	1350	1550	1700	1850	0	0	0	0	0	0	0
Zbytkový odpad	700	750	800	850	900	950	1000	1050	1100	1150	1200	1250	1300	1350
Nebezpečný odpad	4000	4000	3500	3500	3000	3000	3000	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500
Technické zabezpečení skládky	100	100	150	150	200	200	250	250	300	300	350	350	400	400



Poplatek za ukládání odpadů na skládku - dělení výnosu poplatku odpovídající jednotlivým dílčím poplatkům mezi OBEC/SFŽP

Dělení výnosu poplatku (% - obec/SFŽP)

Dílčí základy poplatku podle poplatkových skupin	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
Využitelný odpad	70/30	52/48	38/62	30/70	25/75	22/78	19/81	0	0	0	0	0	0	0
Zbytkový odpad	70/30	65/35	60/40	50/50	45/55	42/58	38/62	36/64	34/66	32/68	30/70	28/72	26/74	24/76
Nebezpečný odpad	42/58	42/58	40/60	40/60	38/62	38/62	38/62	35/65	35/65	35/65	35/65	35/65	35/65	35/65
Technické zabezpečení skládky	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100	0/100



Zvýšený poplatek za ukládání odpadů na skládku

- ✓ Motivace změny dosavadního odpadového systému
- ✓ Systém OH je předcházení vzniku odpadů, opětovné využití odpadů, jejich recyklace a konečné řešení
- ✓ Přejít z odpadového na oběhové hospodářství
- ✓ Hlavní stimul k třídění a využívání odpadů
- ✓ Zlepšení odpadového hospodářství v ČR z vlastní podstaty, kdy je většina odpadů, především komunálních, stále skládkována



Odklon odpadů ze skládek přinese:

- ✓ přímé úspory
- ✓ zlepšení životního prostředí
- ✓ redukci skleníkových plynů
- ✓ snížení ekologické újmy a prevence kontaminovaných míst z provozovaných skládek
- ✓ vytvoření nových pracovních míst vedoucích k trvale udržitelnému rozvoji
- ✓ oběhové hospodářství s cílem naprosté minimalizace vzniku odpadů a úsporu primárních zdrojů
- ✓ a...



Odklon odpadů ze skládek přinese:

- ✓ zásadní zlepšování odpadového hospodářství
- ✓ stimulaci rozvoje a inovací v recyklačních postupech
- ✓ omezení skládkování
- ✓ změny v oblasti spotřebitelského chování
- ✓ snížení materiálové náročnosti
- ✓ prevenci vzniku odpadů
- ✓ znovupoužití výrobků
- ✓ nastartuje recyklační sektor a vrátí druhotné suroviny do české ekonomiky
- ✓ snížení závislosti ČR na těžbě nebo dovozu primárních surovin



Zvýšený poplatek za ukládání odpadů na skládku

- ✓ **NEZNAMENÁ** pro občana úměrné zatížení platby své obci, **pokud občan třídí odpad a zároveň obec poskytne nádoby a místa na tříděný odpad**
- ✓ **ZNAMENÁ** pro netřídíče, tj. netřídící firmy, obce a občana zvýšené náklady za odpad, který skončí na skládce a **ZNAMENÁ** kdo netřídí a skládkuje, bude muset v budoucnu očekávat nárůst výdajů
- ✓ **ZNAMENÁ** pro třídíče, tj. třídící firmy, obce a občana profit po zavedení fungujícího a recyklačního odpadového systému, **TŘÍDIČI se nemají čeho obávat**



Děkuji Vám za pozornost

Jaromír Manhart
odbor odpadů

267 12 2393, 725 786 420
jaromir.manhart@mzp.cz

